

Kasvokkain lapsen kanssa - Lapsen dialoginen kohtaaminen

Valtakunnalliset seurakuntien varhaiskasvatuksen neuvottelupäivät

21.–22.9.2017, Kuopion kaupunginteatteri

Martin Ubani

Uskonnonpedagogiikan professori, Teologian osasto & Soveltavan kasvatustieteen ja opettajankoulutuksen osasto

*Jokainen tähän maailmaan syntynyt henkilö edustaa jotain uutta:
jotain, jota ei koskaan aiemmin ollut olemassa; jotain alkuperäistä ja
ainutlaatuista.*

Ihminen ei tule kokonaiseksi yksinomaan suhteessa itseensä, vaan autenttisessa suhteessa toiseen ihmiseen tai ihmisiin.

Samankaltaisuuksista huolimatta jokaisella elävällä tilanteella on vastasyntyneen vauvan tavoin uudet kasvot, jollaisia ei ole koskaan ollut aiemmin, eikä tule koskaan enää olemaan. Tämä vaatii meiltä reaktiota, jota ei voi ennalta valmistaa. Se ei edellytä mitään menneeltä. Se edellyttää läsnäoloa, vastuullisuutta: se edellyttää Sinua.

(Kaikki lainaukset Martin Buber 1878-1965)

Muutos

- Sekularismista – multikulturalismiin (monikulttuurismi)
- 2000-l. “Uskonnon uusi tuleminen”
 - uskonnon rooli julkisessa tilassa (public space) (ks. Ubani 2013a; Habermas, 2006; Coulby & Zambeta, 2008; Sterkens, 2001; Poulter, 2013).
 - Kyseisessä keskustelussa uskontoa ei ole käsitelty niinkään yksilön vakaumukseen tai yksityisten rituaaleihin rajoittuen vaan usein politiikan, tunnustamisen ja konfliktin näkökulmista.
- Postmoderni uskonnollisuus/henkisyys (Heelas 1994)

Sekularismi - Multikulturalismi

- Sekularismi (ideologia); esim (Casanova yms.):
 - tieteen edistyminen tekee (Jumalaan) uskomisen tarpeettomaksi
 - uskonnolla ei ole relevanssia modernille ihmisille, eikä se kuulu julkiseen tilaan
 - kritiikki kirkollista poliittista valtaa yhteiskunnassa kohtaan
 - kasvatuksessa indoktrinaatio oppiin tai uskoon uhkakuva

Multikulturalismi

- Uskontoa lähestytään kulttuureina, käytänteinä ja tapoina
 - ei niinkään totuusväittäminä
- Taustaa:
 - nuorilla voimakas kiinnostus uskontoja kohtaan, mutta vähäinen kiinnittyminen
 - postmoderni yksilöllinen elämänkatsomus sisältää osia monista lähteistä, ei pelkästään uskonnollisista
 - Suvivirsi koulussa

Ihmiskäsitys

- Kasvatuksen perustana:
 - Millainen ihminen on?
 - Millaiseksi ihminen voi kasvaa?
- Martin Buber
 - Minä-Sinä
 - Minä-Se
 - ”Ikuinen Sinä”
- Spirituaalinen lapsi -liike
 - Humanistinen linja
 - Uskonnollinen linja

Toimintakulttuuri – pedagoginen toimintaympäristö

- Pedagoginen toimintaympäristö tarkoittaa varhaiskasvatuksen arjen käytänteissä muodostuvaa kokonaisuutta, joka on järjestetty tavoitteena lapsen kasvatukseen, opetus ja kehityksen tukeminen (Raittila 2013).
- **Minä-Se?, Minä-Sinä?**

Uskonto ja katsomukset pedagogisessa toimintaympäristössä

- Pedagogisten lähtökohtien viisijako (ks. Sterkens 2001; Ubani 2013; ff.)
 - Katsomukseton/uskonnoton
 - Yksiuskontoinen
 - Moniuskontoinen
 - Uskontojen välinen
 - Uskontojen sisäinen

Lapsi dialogissa – aitous kutsuu aitouteen

- ”Dialogi tuottaa muutosta kahden toimijan/tahon välisessä suhteessa, joka ei muutoin olisi mahdollista”
- ”Dialogi on näkyväksi tulemistä ja näkyväksi tekemistä”
- ”Kristillisessä kasvatuksessa kasvattajan ja kasvatettavan muutos tapahtuu yhteydessä Ikuiseen Sinään”

Ihmiselämä ja ihmisuus toteutuvat aidoissa kohtaamisissa. Tämän aikakauden toivo riippuu siitä, kokeeko välitön dialogi uuden tulemisen ihmisten keskuudessa.

Kiitos!